

Ajaloo ainekava. 5 klass.

Õpilane:

- 1) kasutab asjakohaselt aja mõistega seonduvaid õpitud sõnu, lühendeid ja fraase;
- 2) tunneb mõningaid iseloomulikke sündmusi kodukoha ja Eesti ajaloost ning seostab neid omavahel;
- 3) teab mõnda ajaloolist asunit, selle tekkimise ja kujunemise põhjusi;
- 4) hindab materiaalsel keskkonda kui ajaloosündmuste peamist kandjat;
- 5) toob näiteid muinasaja ja vanaaja kohta;
- 6) mõistab, et ajaloosündmustel ja -nähtustel on põhjused ja tagajärjed, ning loob lihtsamaid seoseid mõne sündmuse näitel;
- 7) teab, et mineviku kohta saab teavet ajalooallikatest, töötab lihtsamate allikatega ja hindab neid kriitiliselt;
- 8) väljendab oma teadmisi nii suuliselt kui ka kirjalikult, koostab kava, lühijuttu ja kirjeldust ning kasutab ajalookaarti

Kuu	Õpitulemused	Õppesisu	Kohustlik hindamine (viis ja vahendid)	Märkused (õpikeskkond, läbivad teemad, lõiming, üldpädevused)
september	1) Kasutab kontekstis mõisteid, lühendeid ja fraase sajand,aastatuhat, eKr, pKr, araabia number, Rooma number, kirjalik allikas, suuline allikas, esemeline	I. Ajaarvamine ja ajalooallikad (3 t). Ajaarvamisega seotud mõisted ja ajaloo perioodid: muinasaeg, vanaaeg, keskaeg, uusaeg, lähiajalugu. Ajalugu ja ajalooallikad. Allikate	Kirjalik töö ”Ajaarvamine”	Pädevused: Kultuuri ja väärtuspädevus.. Õpipädevus. Lõiming:

	<p>allikas;</p> <p>2) teab ajaloo periodiseerimise üldisi põhimõtteid;</p> <p>3) leiab õpitu põhjal lihtsamaid seoseid;</p> <p>4) kasutab ajalookaarti ning töötab lihtsamate allikatega.</p>	<p>tõlgendamine: kirjalik allikas, suuline allikas, esemeline allikas, muuseum ja arhiiv. Ajatelg.</p>		<p>Matemaatika.</p> <p>Loodusained.</p> <p>Kunstiained.</p> <p>Läbivad teemad:</p> <p>Teabekeskond.</p> <p>Tervis ja ohutus.</p>
Oktoober	<p>1) Teab, et mineviku kohta saab teavet ajalooallikatest;</p> <p>2) töötab lihtsamate allikatega;</p> <p>3) kasutab kontekstis ajalooallikatega seonduvaid mõisteid: kirjalik allikas, suuline allikas, esemeline allikas, arheoloogia, kaevamine, arhiiv, muuseum.</p> <p>4) väljendab oma teadmisi nii suuliselt kui ka kirjalikult,</p> <p>5) koostab kava ja lühijuttu.</p>	<p>II. Ajalooallikad (4t.) Kuidas minevikust teada saada? Miks on kirjalikud ajalooallikad tähtsad? Kuidas kirjalikke allikaid uuritakse? Kuidas kirjalikke allikaid hinnata? Mis on arheoloogia? Kuidas otsitakse muistiseid? Kuidas toimuvad arheoloogilised kaevamised? Kes tohib arheoloogilisi kaevamisi teha?</p>		<p>Pädevused:</p> <p>Õpipädevus.</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus.</p> <p>Lõiming:</p> <p>Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled.</p> <p>Kunstiained.</p> <p>Läbivad teemad:</p> <p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon.</p>
November-detsember	<p>1) Kasutab kontekstis aja mõistega seonduvaid sõnu, lühendeid ja</p>	<p>III. Vanaaeg (5t.). Inimese eellased. Neandertali inimene.</p>		<p>Pädevused:</p> <p>Kultuuri ja väärtuspädevus.</p>

	<p>fraase sajand, aastatuhat, eKr, pKr, araabia number, Rooma number, ajaloo periodiseerimine;</p> <p>2) kirjeldab mõnda minevikusündmust, mineviku inimeste eluolu;</p> <p>3) leiab õpitu põhjal lihtsamaid seoseid;</p> <p>4) kasutab ajalookaarti;</p> <p>5) teab: Neandertali inimene, Homo sapiens, Ötzi, Niiluse, Egiptuse usund, Kreeka geograafiline asend (töö kaardiga). Vana-Kreeka jumalad. Müüdid. Rooma geograafiline asend (töö kaardiga). Julius Caesar. Tuha alt välja kaevatud Pompei.. Jeesus Kristus. Keisrinna Theodora.</p>	<p>Homo sapiens. Koduloomad ja põlluharimine. Ötzi. Egiptus – Niiluse kingitus. Egiptuse usund. Kuidas Egiptust valitseti? Hauakambrid. Kreeka geograafiline asend. Ateena – demokraatia häll. Aristophanes. Vana-Kreeka jumalad. Müüdid. Rooma geograafiline asend . Rooma – muistne suurriik. Julius Caesar. Tuha alt välja kaevatud Pompei. Ristiusu teke. Jeesus Kristus. Bütsantsi keisririik. Keisrinna Theodora.</p>		<p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus.</p> <p>Õpipädevus.</p> <p>Lõiming:</p> <p>Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled.</p> <p>Loodusained.</p> <p>Kunstiained.</p> <p>Läbivad teemad:</p> <p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus.</p> <p>Väärtused ja kõlblus</p>
<p>Detsember-jaanuar</p>	<p>1) Kirjeldab mõnda minevikusündmust, mineviku inimeste eluolu;</p>	<p>IV. Keskaeg (6t)</p> <p>Kes olid erakud? Mis on kloostrid?</p> <p>Kes on pühakud? Püha Benedictus.</p>		<p>Pädevused:</p> <p>Kultuuri ja väärtuspädevus.</p>

	<p>2) leiab õpitu põhjal lihtsamaid seoseid;</p> <p>3) kasutab ajalookaarti;</p> <p>4) väljendab oma teadmisi nii suuliselt kui ka kirjalikult;</p> <p>5) koostab kava ja lühijuttu.</p> <p>6) teab: erakud, kloostrid, Püha Benedictus, Muhamedi elu, Koraan, Frangi riigi geograafiline asend, rüütlid, linnused, viikingid, Vana-Vene riigi sünd (paiknemine kaardil), Suurvürst Jaroslav Tark, Kreeka katoliku ja luteri kiriku erinevused, Ristisõdade tagajärjed, Muistne vabadusvõitlus. Kroonikakirjutaja Henrik, Jeanne d'Arc, kaupmehed, meistrid, sellid, õpipoisid.</p>	<p>Ristiusu kaks suunda. Araabia enne islamit. Muhamedi elu. Koraan. Islam ja kristlus Frangi riigi geograafiline asend (töö kaardiga). Kes olid rüütlid? Turvised ja relvad. Linnused. Rüütel Roland. Kes olid viikingid? Viikingite avastusretked, „varjaagide tee“ (töö kaardiga). Norra kuningas Olav Tryggvason. Vana-Vene riigi sünd (paiknemine kaardil). Venemaa võtab vastu ristiusu. Suurvürst Jaroslav Tark. Kreeka katoliku ja luteri kiriku erinevused. Ristisõdade algus. Sultan Saladin. Ristisõdade tagajärjed. Töö atlasega. Veneetsia – merede valitseja. Marco Polo lapsepõlv. Pikk teekond itta. Hiinas mongolite khaani teenistuses. Tagasi kodus. Kuidas elasid muinaseestlased? Muistne vabadusvõitlus. Kroonikakirjutaja Henrik. Arutelu teemal: Miks eestlased kaotasid Muiste vabadusvõitluse? Jutukese kirjutamine Sõda Prantsusmaa trooni pärast. Jeanne d'Arc tuleb kuningale appi. Orleansi vabastamine. Kroonimine Reimsis. Jeanne`i surm. Jeanne d`Arci mõistatus. Kuidas elati Liivimaa linnades? Kaupmehed. Meistrid, sellid,</p>	<p>Lõiming:</p> <p>Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled.</p> <p>Loodusained.</p> <p>Kunstiained.</p> <p>Läbivad teemad:</p> <p>Kultuuriline identiteet.</p> <p>Tervis ja ohutus.</p> <p>Väärtused ja kõlblus</p>
--	---	---	--

		õpipoisid. Kaupmees Hans Bouwer. Töö kaardiga.		
Veebruar-märts	<p>1) Kirjeldab mõnda minevikusündmust, mineviku inimeste eluolu;</p> <p>2) leiab õpitu põhjal lihtsamaid seoseid;</p> <p>3) kasutab ajalookaarti;</p> <p>4) väljendab oma teadmisi nii suuliselt kui ka kirjalikult, koostab kava ja lühijuttu;</p> <p>5) kasutab kontekstis aja mõistega seonduvaid sõnu, lühendeid ja fraase sajand, aastatuhat, eKr, pKr, araabia number, Rooma number, ajaloo periodiseerimine;</p> <p>6) teab: maakera on kerakujuline, meresõitja Kolumbus, „Mona Lisa”, „Leonardo da Vinci”, Jutlustaja Martin Luther. Trükikunst, Tartu ülikool, lihtrahva haridus, kooliõpetaja Forselius, Vene tsaaririik., Peeter I, Põhjasõda. Peetri ümberkorraldused.</p>	<p>V. Uus aeg. XVI -XVIII sajand (6t)</p> <p>Kaubatee Indiasse. Kas maakera on kerakujuline? Meresõitja Kolumbus. Indiaanlased. Edasised maadeavastused. Uus mõttelaad. „Mona Lisa”, „Leonardo da Vinci” märkmikud. Rahulolematuse kirikuga. Jutlustaja Martin Luther. Trükikunst. Hariduse väärtustamine. Luterlus tänapäeval. Eesti saab oma ülikooli. Lihtrahva haridus. Kooliõpetaja Forselius. Vene tsaaririik. Uuendused kultuuris ja kommetes. Troonile tõuseb Peeter I. Põhjasõda. Peetri ümberkorraldused. Peetri ümberkorraldused.</p>		<p>Pädevused:</p> <p>Kultuuri ja väärtuspädevus. Õpipädevus.</p> <p>Lõiming:</p> <p>Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled.</p> <p>Loodusained.</p> <p>Kunstained.</p> <p>Läbivad teemad:</p> <p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine.</p> <p>Kultuuriline identiteet.</p> <p>Teabekeskond.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon.</p> <p>Tervis ja ohutus.</p> <p>Väärtused ja kõlblus</p>

Märts-aprill	<p>1) Kirjeldab mõnda minevikusündmust, mineviku inimeste eluolu;</p> <p>2) leiab õpitu põhjal lihtsamaid seoseid;</p> <p>3) kasutab ajalookaarti;</p> <p>4) väljendab oma teadmisi nii suuliselt kui ka kirjalikult, koostab kava ja lühijuttu;</p> <p>5) teab: esimesed suured tootmisettevõtted., leiutaja James Watt, aurujõu kasutamine, kuninganna Marie-Antoinette, Prantsuse revolutsioon., Vabadus, võrdsus, vendlus, Napoleon , Napoleoni sõjad, Napoleon Venemaal, rahvuslik vabadusliikumine, rahvusvaheline Punane Rist. Genfi konventsioon. Ameerika Ühendriikide sünd. Neegerorjad. President Abraham Lincoln. Lydia Koidula. Ajaleht Postimees. F. R. Faehlmann, F. R. Kreutzwald, J. Hurt, C. R.</p>	<p>VI. Uus aeg. XVIII-XIX. sajnad (5t.).</p> <p>Esimesed suured tootmisettevõtted. Uued jõuallikad. Leiutaja James Watt. Aurujõu kasutamine. Prantsuse kuningakoja hiilgus. Prantsuse rahva viletsus. Kuninganna Marie-Antoinette. Puhkeb Prantsuse revolutsioon. Vabadus, võrdsus, vendlus! Prantsusmaa asub end kaitsma. Napoleon muudab Prantsusmaa keisririigiks. Sõjakäik Egiptusesse. Napoleoni sõjad. Napoleon Venemaal. Rahvuslik vabadusliikumine. Arstiteadus 19. sajandil. Florence Nightingale. Rahvusvaheline Punane Rist. Genfi konventsioon. Ameerika Ühendriikide sünd. Põhja- ja lõunaosariigid. Neegerorjad. President Abraham Lincoln. Talurahva elujärg paraneb. Eestlastel tärkab rahvustunne. Lydia Koidula. Ajaleht Postimees. F. R. Faehlmann, F. R. Kreutzwald, J. Hurt, C. R. Jakobson.</p>		<p>Pädevused:</p> <p>Kultuuri ja väärtuspädevus. Sotsiaalne ja kodanikupädevus.</p> <p>Õpipädevus.</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus.</p> <p>Lõiming:</p> <p>Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled.</p> <p>Loodusained.</p> <p>Kunstiained.</p> <p>Läbivad teemad:</p> <p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine.</p> <p>Keskond ja jätkusuutlik areng.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus.</p> <p>Kultuuriline identiteet.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon.</p>

	Jakobson.			Tervis ja ohutus. Väärtused ja kõlblus
Aprill-mai	<p>1) Kasutab kontekstis mõisteid, lühendeid ja fraase sajand,aastatuhat, eKr, pKr, araabia number, Rooma number, kirjalik allikas, suuline allikas, esemeline allikas;</p> <p>2) teab ajaloo periodiseerimise üldisi põhimõtteid;</p> <p>3) leiab õpitu põhjal lihtsamaid seoseid;</p> <p>4) kasutab ajalookaarti ning töötab lihtsamate allikatega.</p> <p>5) teab: Esimene maailmasõda, tsaar Nikolai II. Eesti Vabariigi iseseisvuse väljakuulutamise, Vabadussõda, president Konstantin Päts, moekunstnik Coco Chanel, vaktsineerimine rõugete vastu, füüsik Albert Einstein, Nobeli preemia, tuumasõja oht, Adolf Hitler ja natsionaalsotsialism, Teine maailmasõda, Holokaust, Nürnbergi kohtuprotsess, Stalin.</p>	<p>VII. XX sajand. (6t.). Venemaa valitsemine. Kommunistlik partei. Esimene maailmasõda. Tsaar Nikolai II. Romanovid tänapäeval. Eestlased hakkavad osalema poliitikas. Eesti Vabariigi loomine. Eesti Vabadussõda. Eesti Vabariigi iseseisvuse väljakuulutamine. Vabadussõda. Vaimuelu Eesti Vabariigis: kultuur, sport, filmikunst, haridus, teatrikunst, helilooming. President Konstantin Päts. Minu kodukant aastatel 1918–1940. Naistemood 19. sajandil. Naiste seisund ühiskonnas muutub. Moekunstnik Coco Chanel. Naisliikumine tänapäeva. Teaduse edusammud. Vaktsineerimine rõugete vastu. Füüsik Albert Einstein. Nobeli preemia. Tuumasõja oht. Adolf Hitler ja natsionaalsotsialism. Hitler saab võimule. Teine maailmasõda. Holokaust. Nürnbergi kohtuprotsess. Stalin koondab võimu enda kätte. Kolhooside loomine. Teine maailmasõda. Vangilaagrid.</p>		<p>Pädevused:</p> <p>Kultuuri ja väärtuspädevus. Sotsiaalne ja kodanikupädevus.</p> <p>Õpipädevus.</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus.</p> <p>Lõiming:</p> <p>Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled.</p> <p>Loodusained.</p> <p>Kunstiained.</p> <p>Kehaline kasvatus.</p> <p>Läbivad teemad:</p> <p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine.</p> <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus.</p> <p>Kultuuriline identiteet.</p>

	<p>vangilaagrid, isikukultus, elu Eesti NSV-s, sportlane Heino Lipp, Euroopa Liit, heaoluühiskond, popstaar John Lennon, kirjanik Astrid Lindren, avalik arvamus, kirjanik Oskar Luts, raamat „Kevade”, laulev revolutsioon, Balti kett, president Lennart Meri, Eesti Euroopa Liidus ja NATO-s, Linnastumine. Ema Teresa, Abiorganisatsioonid.</p>	<p>Isikukultus. Vastupanu nõukogude võimule. Elu Eesti NSV-s. Sportlane Heino Lipp. Euroopa Liit. Läänes tekib heaoluühiskond. Tarbimise varjuküljed. Noortekultuur. Popstaar John Lennon. Perekond muutub. Lastekasvatus 20. sajandi algul. Kirjanik Astrid Lindren. Pipi Pikksukk. Avalik arvamus. Kirjanik Oskar Luts. Raamat „Kevade”. Eestis algab muutuste ajastu. Laulev revolutsioon. Balti kett. President Lennart Meri. Eesti Euroopa Liidus ja NATO-s. Arvutid ja informatsioon. Rahvaarv kasvab. Linnastumine. Ema Teresa. Abiorganisatsioonid.</p>		<p>Teabekeskond. Tehnoloogia ja innovatsioon. Tervis ja ohutus. Väärtused ja kõlblus</p>
--	---	---	--	--